

עבודת השם

כרלת "שמני"

"אך אֶת־זֶה, לֹא תֹאכְלוּ, מִמַּעַלֵי הַגֶּרֶה, וּמִמְפְרְסֵי הַפְּרָסָה:" (שמני יא, ד) מדוע בחר הכתוב בארבעת בעלי החיים הללו: גמל שפן ארנבת וחזיר שהם אסורים והוציאים מן הכלל משאר הסוגים הרבים האסורים של חיות ובהמות? אלא הדבר מובן מאליו. כי שאר בעלי החיים שאין להם שום סימן טהרה אין הכתוב צריך לפרט, בא הכתוב ופירט בעלי חיים שיש להם סימן טהרה אחד או מעלה גרה או מפריס פרסה לומר שגם הם אסורים. אך עדיין אינו מובן מדוע נבחרו לכך ארבעה בעלי חיים, שיבחרו רק שניים. למשל: הגמל שהוא מעלה גרה אבל אינו מפריס פרסה, ומצד שני החזיר שהוא מפריס פרסה אבל אינו מעלה גרה. מדוע נכתבו גם שפן וארנבת שהם מעלי גרה ולא מפריסי פרסה, הרי לכאורה הם כלולים בגמל? וכן צריך להבין הרי השפן והארנבת הם סוגים מאד דומים זה לזה, ומדוע הם נבחרו? אלא ארבעת בעלי החיים הללו מסמלים ארבעה סוגים של בעלי חיים טמאים, ובכדי שלא יגיעו לטעות אמרו את ארבעתם, שבכל אחד ישנו סימן טהרה אחד דמיון לסימן טהרה. הגמל הוא מעלה גרה אבל אינו מפריס פרסה. החזיר מפריס פרסה אבל אינו מעלה גרה. השפן והארנבת אינם מפריסים פרסה אבל הכתוב מעיד עליהם שהם מעלים גרה. אבל רבים נתקשו בדבר הזה, שהרי הן השפן והן הארנבת מבנה הקיבה והמעיים שלהם שונה מזה של הבהמות המעלות גרה שלהם יש קיבה בעלת תא אחד, ולמעלי הגרה יש ארבעה תאים.

וכך מביא התורה שלמה (ויקרא יא, מאמר לא-לב) בשם ספר "חי במשנה" השפן שבתנ"ך ובחז"ל זהה לשפן הסורי, בעל חיים שאוזניו קצרות ולא ארוכות כשל ארנבת השכן בין הסלעים בהרי הנגב והגליל. השפן נמנה בתורה עם מעלי גרה בגלל מבנה מערכת העיכול שלו, שהבליטות במעי הגס מזכירות את הקיבות של מעלי גרה, ע"כ.

זאת ואומרת, אמנם יש לשפן רק תא אחד בקיבה בניגוד לשאר מעלי גרה שלהם ארבעה תאים בקיבה, אבל נכלל בתוך מעלי הגרה בגלל החיצוניות של קיבתו שהיא דומה ועלולה להטעות. לגבי הארנבת מובא בתורה שלמה (שם, מאמר לא) בשם פירוש רד"ה על התורה המבאר שלדעת חוקרי הטבע הארנבת אינה מעלה גרה, אמנם בצורה החיצונית הארנבת מעלה גרה, שתנועות הפה בעת אכילתה דומות לתנועות של מעלי הגרה, ובקביעת הסימנים העיקר אצלנו התופעה החיצונית ולא הסימנים הפנימים, ע"כ כלומר גם הארנבת אינה מעלה גרה ממש אבל מי שרואה אותה יכול לטעות בגלל תנועות הפה. (אור חדש)

"ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם..." (שמני יא) על שום מה מתו נדב ואביהוא? אומר על כך המדרש: על שום שלא נשאו נשים. ואם כך, כיצד מתיישבים דברי המדרש עם הכתוב המפורש בתורה, שנדב ואביהוא נענשו על שהקריבו אש זרה לפני ה'? סיפור המעשה הבא מתרץ את הדברים בדרך החריפות: מחלה אנושה פקדה את הצדיק רבי דוד'ל מזבלטוב (בנו של רבי מנחם מנדל מקוסוב). כה חמורה הייתה המחלה, עד כי טובי הרופאים, שהוזעקו אל מיטתו, אמרו נואש לחייו. ואולם, לא הכול הסכימו עם דברי הרופאים: אשתו של הצדיק, הרבנית פסיה לאה בת האדמו"ר מסאסוב, סירבה להשלים עם הדברים. היא ישבה ליד מיטת חליו של הרבי ולא חדלה להתפלל, להתחנן ולשפוך דמעות. "אנא ה', חוס נא על בעלי הצדיק ושלח לו במהרה רפואה שלמה!" התחננה. תפילותיה של האישה הצדקנית בקעו רקיעים, ולמרות תחיתם הקודרת של הרופאים חלה הטבה במצבו של החולה, ומקץ זמן לא רב החלים רבי דוד'ל כליל ושב להנהיג את עדת חסידיו.

רבי דוד'ל לא שכח לה, לאשתו הרבנית, את המסירות שגילתה בימי חוליו. ופעם, בהיותו במחיצת מקורביו, אמר עליה: "כעת, לאחר מחלתי, מבין אני מדוע אומר המדרש, כי נדב ואביהוא מתו משום 'שלא היו להם נשים'. אילו היו זוכים לנשים כדוגמת הרבנית פסיה לאה, אין ספק כי הללו כמוה היו מצילות אותם מן המוות". כל התיקון של האדם היא אישה שנאמר: עוד כנגדו אומר רש"י בגמרא עוזרת לו וסותרת את דבריו. אמר רבי נחמן מברסלב אישה זה כמו מראה איך שאתה ניראה ככה היא תתנהג אליך אם יש לך עברות עברה גוררת עברה ומגלגלים את המלאכים הרעים שנקראים מכוח העברה לאישה והיא באה לתקן אותך ולמרק את העוונות, לכן עדיף לא לחטוא כדי לא לפגום בשלום בית שנאמר "לא שריא באתר פגים" (הקב"ה לא שורא במקום פגום).

18:42	כניסת השבת
19:42	צאת השבת
19:04	שקיעה
20:46	ר. תם
6:27	הנץ

הפטרה: "פה אמר ה'"

אמרו חז"ל ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם (ויקרא י"א מג) אם מטמאים אתם בהם, סופכם ליטמא בהם, והיינו כי המאכלות האסורים מכניסים טומאה ממש בליבו ובנפשו של אדם, עד שקדושתו של מקום ב"ה מסתלקת ומתרחקת ממנו, והוא מה שכתבו ז"ל (יומא ל"ט ע"א) אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם בהם, שהעבירה מטממת ואוטמת לבו של אדם, כי מסלקת ממנו הדעת האמיתית ורוח השכל, שהקב"ה נותן לחסידים וכו' והנה הוא נשאר בהמין וחומרי משוקע בגסות העוה"ז, והמאכלות האסורים כיון שהם נכנסים בגופו של אדם ממש ונעשים בשר מבושרו. (נפש ישעיה)

מעבר לכך שמאכלות אסורות ממתות את הנשמה וזאת כוונת התורה הם גם לא בריאים לגוף האדם ובחקירה מדעית מצאו לנכון שמאכלות אסורות וטרפות ישנם חיידקים שעלולים לגרום למחלות שונות למיניהם לא ראיתי לנכון להאריך בזה כי זה נושא ארוך ומורכב ואפשר ללמוד עליו בספרי רפואה של מדע מול תורה.

לכן בארה"ב יש הרבה בתי חולים שקונים בשר מהשחיטה הכשרה של היהודים משום צער בע"ח כי מי שלמד הלכות שחיטה מבין שהשחיטה אינה כואבת לבהמה כי הסכין חד מאד ומושחו ועוד סיבה שבדרך קצת בקפדנות את הריאות שיהיו חלקות וזאת תורת הבהמה, תניא רבי אומר עם הארץ אסור לאכול בשר, שנא' זאת תורת הבהמה והעוף כל העוסק בתורה מותר לאכול בשר בהמה ועוף וכל שאינו עוסק בתורה אסור לאכול בשר בהמה ועוף.

עד כדי כך החמירו חז"ל שעם הארץ שאינו לומד תורה, אסור לו לאכול בשר בהמה ועוף, והטעם מכיון שאינו לומד תורה ואינו יודע את הלכות הכשרות עלול להיכשל בטריפות ונבילות ויטמטם את מוחו. משל למי שאינו יודע לקרוא ומצא רעל וכתוב עליו שזה רעל והוא לא יודע לקרוא וחושב שזה אוכל ואכלו. ומת. כך הוא בימינו למי שלא לומד הלכות אסור והיתר טוב בשבילו שלא יאכל בשר כאשר מסופק אם הוא כשר או לא (לוקט מספר פאר הכשרות).

סיפור בהמשכים "ניקוי האמת" חלק ב.

ציצור: בביתו של החסיד הנדיב זאב-וולף, מהעיר סאנוק שבגליציה, הייתה שרייה דאגה רבה. מחלה קשה קפצה עליו ומצבו הידרדר מיום ליום. **המשך:** זאב-וולף היה חלוש מאוד ולא היה מסוגל לענות. ביקש הצדיק מהנוכחים לצאת מהחדר ולהשאירו לבד עם החולה. לאחר שיצאו העלה הצדיק אש במקטרתו ודקות ארוכות ישב בעיניים עצומות ופניו להבים, עד שהחדר התמלא בעשן המקטרת. הצדיק קם ופתח את חלון החדר. אט-אט התפזר העשן ואוויר צלול נכנס פנימה. עתה שב אל מיטת החולה ושאל שוב: "זאב-וולף, האם אתה מכיר אותי?". שפתיו של החולה החלו לנוע והוא ענה בלחש: "כן, ודאי, שלום עליכם רבי צבי-הירש, משרתו של רבנו". זה היה אות-חיים-רב-משמעות. כאשר פתח רבי צבי-הירש את הדלת נדהמו הרופאים לראות את השינוי לטובה. בני משפחתו הזילו דמעות של אושר. רבי צבי-הירש בירך את החולה ברפואה שלמה, נפרד ממנו והמשיך בדרכו לעיר לינסק. את השבת עשה הצדיק בלינסק, ומיד בצאת השבת מיהר לשוב לביתו. בעוברו ליד העיר סאנוק נכנס אליה ופנה אל ביתו של זאב-וולף. הוא שמח לראותו מתאושש וכבר הולך על משענתו. זאב-וולף התרשם מאוד למראת הצדיק. הוא הורה לבני ביתו לערוך לכבודו שולחן ולמסור לו את יתרת הסכום שהתחייבו לתת. בשעה שישבו אל השולחן החליט לנצל את שעת הכושר, ושאל: "שתי שאלות לי. האחת, כאשר חליתי התפללתי וביקשתי מהקב"ה שאתרפא בזכות מעשי הצדקה והחסד שעשיתי. מדוע לא עמדו לי זכויותי אלה? שאלתי השנייה, מדוע ביקש הרבי סכום של שנים-עשר אדומים זהב דווקא?". נענה רבי צבי הירש: "תשובה אחת לשתי השאלות. אמרתי לבני ביתך פירוש לפסוק 'ולא תנונו איש את עמיתו', ועתה אפרש את דבריי. ייתכן שעשית הרבה צדקה וחסד בגופך ובמונחך, אך לעיתים נעשו הדברים לשם פניות אישיות, כדי להגדיל את שמך. לכן לא היה בכוח המצוות והמעשים הטובים האלה להמליץ טוב עליך. ביקשתי בעבורך שנים-עשר אדומים זהב, כנגד שנים-עשר חודשי השנה, כדי להסיר מעליך קטרוג זה. ומעתה, כאשר כל הצדקות והחסדים שעשית במשך השנה נוקו מכל שמץ של פנייה, הועילה תפילתך וקמת מחוליך". הנדיב הודה כי אכן פעמים רבות נבד לצדקה מתוך חישובי כדאיות גשמית או רוחנית. רבי צבי-הירש עזב את סאנוק וחזר לרימנוב, אך דבריו הנוקבים היו נר לרגליו של זאב-וולף. הוא הוסיף לעסוק בצדקה וחסד, אך נזהר שלא להונות את עצמו ושכל מעשיו אכן יהיו לשם שמים. **סוף!**

פינת ההלכות ע"פ ילקוט יוסף כרך ה.

טו. מי שחיבר ספר וקיבל מהדפוס עליו הגה"ה בערב שבת, ורוצה ללמוד בהם בשבת, ואגב עיונו ולימודו בהם, אם ימצא בהם טעות הדפוס יעשה קו לסימן בציפורן, מותר לעשות כן, אבל אם כל כוונת קריאתו בהם הוא רק לשם ההגהה לתקן טעויות הדפוס אחר השבת, אסור. (וטוב שכלי הכתיבה לא יהיו מונחים לפניו בעת הלימוד בדפי ההגה"ה) אבל אם כל כוונת קריאתו בהם הוא רק לשם ההגהה כדי לתקן את הטעויות דפוס לאחר השבת, אסור משום ממצוא חפצך ודבר דבר. (הרדב"ז. ילקו"י שבת ה' עמ' קלח. ילקו"י על שביעית. הליכות עולם ח"ג עמ' קצב)

טז. יש ליעץ לרופאים הצריכים לכתוב בשבת (לצורך טיפול בחולים שיש בהם סכנה) בעט מיוחד שהריו מתנדרף מאליו לאחר כמה ימים, ללא מחיקה ביד. וכן חיילים ואנשי בטחון הצריכים לכתוב בשבת לצורך בטחוני, יכתבו בדיו הג'ל. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד קיט)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חנה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"